Juhis iluteenindajale: instrumentide ja tarvikute materjalide valik

Teenuse ohutuse tagamiseks on oluline mõista töövahendite (instrumentide ja tarvikute) materjalide omadusi ning kas neid saab puhastada, desinfitseerida ja vajaduse korral steriliseerida. Iluteeninduses kasutatavate töövahendite pinnastruktuur mõjutab otseselt protseduuride nakkusohutust. Materjali pind ja poorsus võivad mõjutada mikroorganismide kinnitumist ja vedelike imendumist, mis omakorda mõjutab puhastamise, desinfitseerimise ja steriliseerimise tõhusust.

Hügieeninõuete seisukohalt võib materjalid lihtsustatult jagada kaheks:

- **mittepoorsed** (kergesti puhastatavad) materjalid, mida tuleb eelistada;
- **poorsed** (raskesti puhastatavad) materjalid, mille kasutamine on piiratud või mis on mõeldud ühekordseks kasutamiseks.

Iluteeninduses kasutatavad töövahendid peavad olema valmistatud materjalidest, mis taluvad korduvat mehaanilist puhastamist, desinfitseerimist ja vajaduse korral steriliseerimist vastavalt tootja juhistele. Raskesti puhastatavad materjalid võivad suurendada ristsaastumise ja nakkuse leviku riski.

Meeles tuleb pidada, et praod, kriimustused, kulumiskahjustused ja muud pinnadefektid raskendavad puhastamist ning võivad soodustada orgaaniliste jääkide ja mikroorganismide püsimist pinnal. Töövahendite seisukorda tuleb kontrollida enne igat kasutuskorda. Nürid, deformeerunud või kahjustatud töövahendid võivad põhjustada koekahjustusi ja suurendada nakkusriski.

Mittepoorsed materjalid

Roostevaba teras, klaas ja teatud kõvad plastmaterjalid võimaldavad tõhusat puhastamist, desinfitseerimist ning vajaduse korral steriliseerimist. Plastmaterjalide vastupidavus kuumusele ja kemikaalidele võib oluliselt erineda, mistõttu tuleb alati järgida tootja puhastus-, desinfitseerimis- ja steriliseerimisjuhiseid.

Mittepoorsete materjalide pinnale võivad küll jääda saasteained ja mikroorganismid, kuid need ei imendu materjali sisse samal määral kui poorsetesse materjalidesse. See võimaldab saaste tõhusalt eemaldada nõuetekohase puhastamise ning sellele järgneva desinfitseerimise või steriliseerimise käigus.

> **NB! Mittepoorseid materjale tuleb pärast igat klienti puhastada, desinfitseerida ning vajaduse korral steriliseerida vastavalt töövahendi kasutusotstarbele ja tootja juhistele.**

Ka algselt mittepoorsest materjalist valmistatud töövahend võib kulumise, kriimustuste, pragude või muude pinnakahjustuste tõttu muutuda raskemini puhastatavaks. Sellised kahjustused võivad soodustada mustuse ja mikroorganismide kogunemist ning vähendada puhastuse ja desinfitseerimise tõhusust.

Poorsed materjalid

Poorsus tähendab, et materjalis on poorid või muud mikroskoopilised tühimikud, kuhu võivad koguneda orgaanilised jäägid ja mikroorganismid. Ka kare, pragunenud, kiuline või ebatasane pind raskendab materjali tõhusat puhastamist. Mida poorsem või karedam on materjali pind, seda kergemini kinnituvad sellele mustus, naharakud, bioloogilised vedelikud, kosmeetikatoodete jäägid ja mikroorganismid ning seda raskem on neid täielikult eemaldada.

Selliste materjalide puhul ei pruugi puhastamine ja desinfitseerimine tagada piisavat nakkusohutust. Kui tootja ei ole ette näinud nende korduskasutust ega nõuetekohast puhastamist ja desinfitseerimist, tuleb neid käsitleda ühekordselt kasutatavate tarvikutena, mida kasutatakse ühe kliendi ja ühe protseduuri jooksul.

Nende tarvikute hulka kuuluvad näiteks:

- paber- ja kartongviilid;
- puidust spaatlid ja puupulgad;
- poleerimisplokid ja poleerimispadjad;
- vatipadjad ja vatitikud;
- depilatsiooni vaharibad;
- meigisvammid ja muud vahtmaterjalist aplikaatorid;
- ripsmeharjakesed;
- huuleaplikaatorid.

Naturaalkarvast pintslid on tänapäeval mõnes iluteenuses jätkuvalt kasutusel nende tööomaduste tõttu. Võrreldes sünteetiliste pintslitega võivad nende materjal ja kiuline struktuur raskendada tõhusat puhastamist ja desinfitseerimist ning nõuda hoolikamat hooldust.

Kõik korduvkasutatavad pintslid tuleb pärast igat klienti puhastada ja vajaduse korral desinfitseerida vastavalt tootja juhistele, kasutades pintsli materjalile sobivaid puhastusvahendeid ja -meetodeid. Regulaarne põhjalik pesemine aitab eemaldada kosmeetikatoodete jääke ja muid orgaanilisi jääke ning säilitada pintsli kasutuskõlblikkuse.

Kui tootja juhised, pintsli materjal või selle kulunud seisukord ei võimalda pärast igat klienti nõuetekohast puhastamist ja desinfitseerimist, tuleb sellise pintsli kasutamine lõpetada või eelistada sünteetilisest materjalist pintslit, mis talub ettenähtud hooldusprotseduure.

Kokkuvõte

Nakkusohutuse tagamiseks tuleb eelistada mittepoorsetest materjalidest valmistatud töövahendeid, mida on võimalik nõuetekohaselt puhastada, desinfitseerida ja vajaduse korral steriliseerida.

Töövahendeid, mille puhul ei ole võimalik tagada nõuetekohast puhastamist, desinfitseerimist või vajaduse korral steriliseerimist vastavalt tootja juhistele ja kasutusotstarbele, ei tohi korduvkasutada. Need tuleb pärast kasutamist kasutuselt kõrvaldada vastavalt tootja juhistele või jäätmekäitlusnõuetele.

Ka mittepoorne töövahend võib kulumise või pinnakahjustuste tõttu muutuda raskesti puhastatavaks ning vajada väljavahetamist. Pinnadefektidesse võivad koguneda mustus, orgaanilised jäägid ja mikroorganismid, mistõttu võib nõuetekohane puhastamine osutuda raskemaks. Selline töövahend ei pruugi enam olla korduvkasutamiseks nakkusohutu.